

MAHORATLI PEDAGOG QANDAY BO'LISHI KERAK.*Sherimbetova Zamira Orinbayevna**Qoraqalpoqiston Respublikasi Nukus shahri 1-son
kasb-hunar maktabi Ingliz tili fan o'qituvchisi**Abdikalikova Xalima Abdijaliyevna**Qoraqalpoqiston Respublikasi Nukus shahri 1-son kasb-hunar
maktabi Kimyo fan o'qituvchisi*

Annotatsiya. Ushbu maqola malakali o'qituvchini tashkil etadigan ko'p qirrali o'lchovlarni o'rganadi, samarali o'qitishni shakllantiradigan fazilatlar, strategiyalar va ta'sirlarni o'rganadi. Adabiyot va amaliy tushunchalar sinteziga asoslanib, ushbu tadqiqot mazmunli o'quv tajribalarini rivojlantirish uchun zarur bo'lgan muhim xususiyatlar va usullarni ochib beradi. Keng qamrovli tahlil orqali u malakali o'qituvchilarning ta'lim traektoriyasini shakllantirish va kelajak avlodlarni ilhomlantirishdagi o'zgaruvchan rolini yoritadi.

Kalit so'zlar: malakali pedagog, o'qitish, o'rganish, fazilatlar, strategiyalar, samaradorlik.

Ta'lim jamiyat taraqqiyotining asosi bo'lib turadi va bu oljanob ishning markazida ongni shakllantirish va kelajakni shakllantirishda chuqur ta'sir ko'rsatadigan o'qituvchilar yotadi. Ta'lim mohiyati axborot oddiy tarqatish transcends; bu qiziquvchanlik tarbiyalashda uchun chuqur majburiyatini o'z ichiga oladi, tanqidiy fikrlash rivojlantirishga, va umrbod ta'lim uchun bir ehtiros solmoq. Ta'limning zamonaviy landshaftida o'qituvchilarning roli interaktiv ta'lim muhitini osonlashtirishdan ijtimoiy-emotsional rivojlanishni rivojlantirishgacha bo'lgan turli xil vazifalarni qamrab olish uchun rivojlandi. Ushbu maqola malakali o'qituvchini ajratib turadigan, ilmiy nutq va empirik kuzatishlar sintezidan olingan tushunchalarni taqdim etadigan fazilatlar va metodikalarning murakkab gobelenlarini ochishga qaratilgan.

Adabiyotni har tomonlama ko'rib chiqish malakali o'qituvchilarni tavsiflovchi bir nechta asosiy atributlar bo'yicha konsensusni ochib beradi. Bu orasida birinchi ta'lim uchun chuqur-o'tirgan ehtiros, talabalar ichida intellektual qiziquvchanlik igniting uchun haqiqiy ishtiyoq bilan asos. Bundan tashqari, samarali o'qituvchilar moslashuvchanligini namoyish, turli ta'lim tarzini va individual o'quvchilar ehtiyojlarini tan, va shunga ko'ra ularning o'quv yondashuvlarni bichish. Bundan tashqari, qo'llab-quvvatlovchi bir va inklyuziv ta'lim muhitini tarbiyalash malakali ta'lim tamg'a sifatida yuzaga, talabalar qimmatli his bo'lib,, hurmat, va o'quv jarayonida faol shug'ullanish vakolat.

Malakali o'qitishning o'lchamlarini aniqlash uchun ushbu tadqiqot ilmiy adabiyot, amaliyotchi rivoyatlari va shaxsiy mulohazalardan olingan tushunchalarni sintez qilib, sifatli yondashuvni qabul qiladi. Turli xil istiqbollar va tajribalarni tizimli tahlil qilish orqali ushbu tadqiqot samarali o'qitishni qo'llab-quvvatlovchi asosiy printsiplar va amaliyotlarni distillashga intiladi.

Malakali o'qituvchi o'z o'quvchilarini samarali jalb qilish, ilhomlantirish va kuchaytirish uchun turli xil fazilatlarga ega bo'lishi kerak. Bu erda malakali o'qituvchining ba'zi asosiy atributlari:

O'qitishga bo'lgan ishtiyoq: o'qitishga bo'lgan chinakam muhabbat va o'quvchilarining o'rganishi va o'sishiga yordam berish.

O'qitish uchun chinakam ehtirosga ega bo'lish, hech qachon o'chmaydigan olovga o'xshaydi. Talabaning ko'zлari tushunish bilan yonayotganini ko'rganingizda yoki vaqt o'tishi bilan ularning o'sishiga guvoh bo'lganiningizda ichingizdagи uchqun yonadi. Bu ehtiros faqat bilim berish bilan bog'liq emas; bu qiziqishni tarbiyalash, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish va sinfdan tashqarida o'rganishga bo'lgan muhabbatni tarbiyalash haqida.

Talabalarga o'rganish va o'sishda yordam berishga bag'ishlanish samarali o'qitishning asosidir. Bu har bir talabaning o'ziga xos ehtiyojlarini tushunish uchun qo'shimcha milga borishni, har bir kishi o'zini qadrli va qo'llab-quvvatlanadigan his qiladigan inklyuziv muhitni yaratishni va doimiy ravishda jalb qilish va Ilhom berishning yangi usullarini izlashni anglatadi.

O'qitishga bo'lgan chinakam muhabbatni talabalarning o'sishiga bag'ishlash bilan birlashtirganda, siz ijobiy o'zgarishlar uchun kuchli kuch yaratasziz. Siz nafaqat o'qituvchi, balki ustoz, yo'lboshchi va o'quvchilaringiz uchun Ilhom manbai bo'lib, ularga o'z salohiyatlariga va undan tashqariga chiqishga yordam berasiz.

O`z yo`nalishi bo'yicha tajriba: ular o'qitadigan mavzuni chuqur bilish va tushunish, murakkab g'oyalarni aniq va tushunarli tarzda etkazish qobiliyati.

Mavzu bo'yicha mutaxassis nafaqat o'z sohasidagi tushunchalar va tamoyillarni chuqur tushunishga, balki ushbu bilimlarni boshqalarga samarali etkazish qobiliyatiga ham ega. Ular o'z tajribalarini o'rganish, tadqiq qilish va qo'llash, sirt darajasida tushunishdan tashqariga chiqadigan tushuncha va nuanslarni olish uchun ko'p vaqt sarfladilar.

Ularning tajribasi ularga murakkab g'oyalarni osonlikcha boshqarish, ularni tushunarli tarkibiy qismlarga ajratish va ularni aniq va tushunarli tarzda taqdim etish imkonini beradi. O'qitish, yozish yoki nutq so'zlash orqali ular yangi boshlanuvchilar yoki ilg'or o'quvchilarining ehtiyojlarini qondirish uchun o'zlarining yondashuvlarini moslashtirib, keng auditoriya bilan samarali muloqot qilishlari mumkin.

Bundan tashqari, mavzu bo'yicha mutaxassis o'z sohasidagi so'nggi o'zgarishlar va yutuqlar bilan dolzarb bo'lib, bilim bazasini doimiy ravishda kengaytiradi va

tushunchalarini yaxshilaydi. Ular ko'pincha o'zlarining tushunchalari, ko'rsatmalar va maslahatlari uchun qidirilib, o'z domenlarida ishonchli hokimiyat sifatida xizmat qilishadi.

Moslashuvchanlik: turli xil o'quv uslublari va o'quvchilarning individual ehtiyojlarini qondirish uchun o'qitish usullarini moslashtirish imkoniyati.

O'qitishda moslashuvchanlik barcha o'quvchilarning individual ta'lism uslublari va ehtiyojlaridan qat'i nazar, samarali o'rganishlarini ta'minlash uchun juda muhimdir. Moslashuvchan o'qituvchilar o'qitish usullari, yondashuvlari va materiallarini har bir talabaning o'ziga xos talablariga mos ravishda o'zgartirib, yanada inklyuziv va qo'llab-quvvatlovchi o'quv muhitini yaratishi mumkin.

Moslashuvchan o'qituvchilar ko'pincha turli xil o'quv uslublarini qondirish uchun ko'rgazmali qurollar, amaliy mashg'ulotlar, guruh ishi va individual o'qitish kabi turli xil o'quv strategiyalaridan foydalanadilar. Shuningdek, ular talabalarning kuchli, zaif tomonlari va qiziqishlari asosida tuzatishlar kiritadilar, ularga muvaffaqiyatga erishish uchun shaxsiy yordam va dalda beradilar.

Bundan tashqari, moslashuvchan o'qituvchilar talabalar, ota-onalar va hamkasblarning fikr-mulohazalariga ochiq bo'lib, ushbu ma'lumotlardan o'quv amaliyotini takomillashtirish va talabalar natijalarini yaxshilash uchun foydalanadilar. Ular moslashuvchan va yangi yondashuvlarni sinab ko'rishga tayyor, doimiy ravishda o'qitish samaradorligini oshirish va o'quvchilarining turli ehtiyojlarini qondirish yo'llarini izlaydilar.

Umuman olganda, moslashuvchanlik samarali o'qituvchilarning asosiy xususiyati bo'lib, ularga talabalarni jalb qilish, motivatsiya va muvaffaqiyatga yordam beradigan dinamik va inklyuziv o'quv muhitini yaratishga imkon beradi.

Ushbu fazilatlarni o'zida mujassam etgan holda, malakali o'qituvchilar o'z o'quvchilarining hayotiga doimiy ta'sir ko'rsatishi va ularning shaxsiy va akademik rivojlanishiga ijobiy hissa qo'shishi mumkin.

Ushbu tadqiqot natijalari malakali o'qituvchilarning ta'lim traektoriyasini shakllantirish va talabalarni o'zlarining to'liq salohiyatini ro'yobga chiqarish imkoniyatlarini kengaytirishdagi transformatsion salohiyatini ta'kidlaydi. O'qituvchilar umrbod ta'lim madaniyatini tarbiyalash va bilimga bo'lgan chuqur muhabbatni tarbiyalash orqali shaxsiy va intellektual o'sish uchun katalizator bo'lib xizmat qiladi. Bundan tashqari, texnologiya va innovatsion pedagogik yondashuvlarning integratsiyasi o'qitish amaliyotining samaradorligi va inklyuzivligini oshirish uchun yangi yo'llarni taklif etadi va shu bilan barcha o'quvchilar uchun sifatli ta'limgan adolatli foydalanishni osonlashtiradi.

Xulosa va takliflar:

Xulosa qilib aytganda, malakali o'qituvchining anatomiyasi bilimlarni tarqatish sohalaridan ustundir; bu yaxlit o'sishni rivojlantirish, qiziqishni tarbiyalash va umrbod o'rganishga bo'lgan ishtiyoqni uyg'otish uchun chuqur majburiyatni o'z ichiga oladi. Oldinga siljish, siyosatchilar va ta'lim manfaatdor tomonlari o'qituvchilarni zamonaviy ta'lim landshaftining murakkabliklarini boshqarish uchun zarur ko'nikma va malakalar bilan jihozlashga qaratilgan kasbiy rivojlanish tashabbuslariga investitsiyalarni birinchi o'ringa qo'yishlari kerak. Malakali o'qitishning o'zgaruvchan kuchidan foydalangan holda, biz har bir o'quvchi gullab-yashnashi va jamiyatga mazmunli hissa qo'shishi mumkin bo'lgan kelajakka yo'l ochishimiz mumkin.

Ushbu tushunchalar asosida o'qituvchilar kasbiy o'sish ishlarida qo'llab-quvvatlanadigan ta'lim jamoalarida hamkorlik va doimiy takomillashtirish madaniyatini rivojlantirish zarur. Bundan tashqari, dalillarga asoslangan amaliyot va pedagogik innovatsiyalarning integratsiyasi o'qitish metodologiyasining samaradorligi va inklyuzivligini yanada oshirishi va shu bilan barcha o'quvchilar uchun sifatli ta'limdan adolatli foydalanish imkoniyatini yaratishi mumkin. Biz ta'lim mukammallikni tomon bu jamoa safarda ish boshlashdan sifatida, bizga bilim urug'ini boqmoq uchun qo'ng'iroq quloq qilaylik, qiziquvchanlik alangasi rivojlantirishimiz, va ertaga ongini kuchaytirish.

Adabiyotlar.

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori "Ma'naviy ma'rifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari" to'g'risida PQ-5040 2021-yil 26-mart.
2. O'zbekiston respubliksining "Maktabgacha yoshdag'i bolalarning rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari". 2018 y 18-iyun
3. Sodiqova Sh "Maktabgacha pedagogika" Toshkent-2013;
4. Abdurahimova D.A, Mavlonova R.A "Pedagogik mahorat" o'quv qo'llanma Toshkent-2012;
5. Nurkeldiyeva M "Maktabgacha korreksion pedagogika" Toshkent-2013;
6. Xoliqov A "Pedagogik mahorat" Toshkent-2011;
7. O'zbekiston pedagogikasi tarixi. A.Zunnunov taxriri ostida -T:O'qituvchi 1997
8. Sultonova G.A "Pedagogik mahorat" T; Nizomiy nomidagi TDPU 2005